

הכנת הגינה הקהילתית לקיץ

גידול ירקות עונתיים הוא קצר ואינטנסיבי, בזמן הגידול הצמח זקוק למירב התנאים שנוכל לתת לו וניהנה מיבול שופע וגינה מאוזנת ובריא.

כך נכין את הגינה לקיץ:

ניכוש עשבי וירקות החורף – את עשבי הבר שמחוץ לערוגות נשאיר, הכנימות שמגיעות באביב יגיעו קודם אליהם ורק אח"כ לשאר הצמחים, את העשבים שבתוך הערוגות אפשר לנכש, מומלץ לתת השקייה טובה קודם אם האדמה קשה, בעשבים שלא פרחו או הוציאו זרעים נוכל להשתמש כחיפוי לקרקע או לשים בקומפוסטר.

כדאי לנכש את העשבים שצמחו מתחת לעצים ולחשוף את צוואר השורש והגזע (מומלץ כל השנה, כך נוכל לראות אם צוואר השורש בריא ולא נתקף בריקבון או מזיקים).

אם פריחת ירקות החורף התייבשה, יש לאסוף את הזרעים ולשמור בשקית נייר במקום קריר לחורף הבא.

את הירקות שסיימו את הצמיחה אפשר להשליך לקומפוסטר.

גיזום שיחי התבלין – בשיחים גדולים כגון למון גראס או רוזמרין כדאי לבצע גיזום חידוש לבריאות של השיח.

גוזמים את השיח בגובה 10 ס"מ מהאדמה ומבצעים סניטציה, כלומר, סילוק ענפים ועלים יבשים, הגיזום יעזור לצמח להתחדש ולהצמיח ענפים ועלים חדשים ובריא, חשוב לגזום לפני הקיץ, כלומר עכשיו.

בגזם ניתן להשתמש כחיפוי לערוגות, את הגזם של הלמון גראס אפשר להרתיח בסיר גדול עם מים והרי לכם חומר ניקוי פעיל וריחני לפסח.

תמונות של גיזום חידוש שיח למון גראס שעשו פעילי הגינות בגינה הקהילתית בשפירא:

עיד ללא הפסקה

(תמונות: יעל מאירי)

אזור הערוגה – אחרי ניקוי הערוגה נתחח את האדמה לעומק של לפחות 60 ס"מ בעזרת את חפירה, התיחוח יאפשר זמינות של אוויר ומים ופעילות מיקרוביאלית שחינויים להתפתחות הצמח ויאפשר לו חדירה קלה יותר של השורשים לתוך הקרקע.

את התיחוח נתחיל בראש הערוגה ועד סופה תוך כדי הליכה לאחור כדי לא לדחוס את האדמה.

אין לדרוך בערוגה לאחר התיחוח

דישון הערוגה – לאחר התיחוח נפזר קומפוסט להשבחת הקרקע והזנתה.

יש לפזר שק של 25 לי לכל מ"ר ושק של הומוס לכל 4 מ"ר, לאחר הפיזור נצניע את הקומפוסט, כלומר נערבב אותו לתוך הקרקע ואנחנו מוכנים לשתילה.

שתילת ירקות קיץ – חלק מהירקות שנשתול הם ממשפחת הדלועיים (דלעת, קישוא, אבטיח) שמשתרעים על פני שטח גדול, לכן יש לשתול אותם במרווחים של 50-60 ס"מ וברוחב של שני מ' מכל צד, עגבניות - כל 40 ס"מ, מלפפון – כל 20 ס"מ, פלפל וחציל - כל 40 ס"מ.

זריעת ירקות קיץ – רצוי לזרוע במגשי הנבטה (ללא קומפוסט), עומק הזריעה יהיה כפול מגודל הזרע.

את הזרעים יש להשקות בעדינות עם שפריצר, זמן הנביטה הוא בין שבוע לשבועיים וחצי.

כשהצמח מגיע לגובה של כ-10 ס"מ ונשלף בקלות מהמגש, אפשר להעבירו לשתילה באדמה.

הדליה – הדליה נועדה לתמוך בצמחים מטפסים, לעזור להם לשאת את כובד הפרי, להפיק תנובה גדולה יותר פר שטח ולמנוע ריקבון של הפרי על הקרקע. את ההדליה נבצע לגובה בעגבניות, מלפפונים, גפן ופלפל.

בהדליה נשתמש בחומרים טבעיים שלא יפגעו בצמח כגון מוטות עץ, ענפים שנגזמו, מוטות במבוק ובחוט יציב וחזק כגון חוט משיכה או חבל דק.

דוגמא להדלית עגבניות שעשינו בבי"ס מגן:

עיד ללא הפסקה

הרשות לאיכות סביבה וקיימות

השקייה – לאחר השתילה יש להשקות כ-20 דקות פעם ביום לשלושה ימים, לעבור לפעם ביומיים ואחרי שבוע לפעם בשלושה ימים, כמובן שצריך לפקוח עין וללמוד איך הצמח מתנהג עם משטר ההשקייה ולבדוק אם יש לחות בעומק הקרקע, היכן שהשורשים צריכים להתפתח.

השקיית עצי פרי בקיץ – יש להשקות בליטר מים ליום לכל מ"ר של הנוף (רוחב הצמרת), כלומר, אם העץ צעיר והנוף הוא ברוחב שני מטר, ההשקייה תהיה 14 ליטר לשבוע.

הפרייה ידנית לדלועים - אז למה לפעמים קישואים או דלעות לא מצליחים?

לעיתים קרובות הבעיה היא פשוטה מאוד: מחסור במאבקים!

למשפחת הדלועיים יש שני סוגי פרחים על אותו צמח, האחד זכרי והשני נקבי.

כל מה שצריך זה להבדיל ביניהם ולעזור להם להיפגש, אבל כמו שכל אחד יודע, עיתוי זה כמעט הכל בחיים וגם כאן, אם נצפה בעקביות על דפוסי הפריחה של הדלועים נגלה שבד"כ יש הרבה יותר פרחים זכריים שפתוחים חלק גדול מהיום

בעוד הפרחים הנקביים "ביישניים" יותר ונפתחים בתדירות נמוכה לפרקי זמן יחסית קצרים, להפך ישנן פרחים זכריים הנפתחים בקלות רבה וקיימות המוקדמות.

כאשר מזהים פרח נקבי שנפתח אפשר לקחת פרח זכרי ולאבק איתו את הצלקת הנקבית. אפשר גם להשתמש במקלון עם צמר גפן וכך לאבק מספר פרחים נקביים מאותו פרח זכרי.

פשוט אוספים גרגרי אבקה מהאבקנים הזכריים ומורחים אותם על הצלקת של הפרח הנקבי.

אבל איך מבדילים בין פרח זכרי לנקבי?

הזכרי הוא זה שמזדקר על גבעול ארוך והנקבי הוא זה שיושב כמעט צמוד לענף הראשי של הצמח ובבסיסו ניתן לראות את השחלה המוגדלת.

(קרדיט: בועז שילה)

[כרטון הדגמת הפרייה](#)

הדברת מזיקים בדרך הטבעית – לעונת הקיץ יש את המזיקים האופייניים לה, כנימות הן בין המזיקים הבולטים והן מתרבות במהירות.

מכיוון שאנחנו לא משתמשים בחומרי הדברה כדי למגר את המזיקים, להלן מספר פתרונות שלא יזיקו לצמחים ולבני אדם ועשויים מחומרים שנמצאים בכל בית:

- תרסיס סבון כלים – למהול בשפריצר כף סבון כלים בליטר מים ולרסס, לאחר כחצי שעה יש לשטוף את הצמח מהסבון, במקרה הצורך יש לרסס פעם נוספת לאחר כמה ימים.

- תרסיס טבק – להשרות 15-25 גרם טבק בליטר מים, לחכות 24 שעות ולרסס.
- תרסיס שום - כותשים או מועכים כ-20 שיני שום, מכסים במים רותחים בצנצנת סגורה וממתינים 5 ימים, כשהנוזל הופך לתרכיז, מוהלים 3 כפות מהתרכיז בחצי ליטר מים ומרססים.
- תרסיס שמן נים – שמן נים מופק מאיזדרכת הודית והינו טבעי, יש למהול 2 כפות שמן נים בארבעה ליטר מים, לערבב היטב ולרסס את כל חלקי הצמח.
- תרסיס סודה לשתייה לטיפול בקימחון – קימחון היא פטריה שמתפתחת היטב בלחות גבוהה, הקימחון ניתן בקלות לזיהוי ונראה כמו אבקה לבנה על גבי העלים, בעיקר על הדלועיים ולעיתים קרובות גם במרוה.
- לטיפול בקימחון יש למהול 3-4 כפות סודה לשתייה בליטר מים ולרסס, יש לחזור על הטיפול במקרה הצורך.
- ענפים שיש עליהם ריכוז גדול של כנימות אפשר לגזום, לעטוף בשקית ולהשליך לפח.

בצמחים חזקים ויציבים אפשר לסלק את המזיקים עם זרם חזק של מים מצינור.

זכרו, כדי לטפח גינה מאוזנת ובריאה נשתול מגוון של צמחים שימשכו אליהם את האויבים הטבעיים של המזיקים כגון מושית השבע, נטייב ונדשן היטב את האדמה, נדאג לסניטציה של הצמח (סילוק ענפים ועלים יבשים) ונקפיד על השקייה נכונה.

כל מה שהצמח צריך הוא שמש, מים, אוויר, קומפוסט וכמובן הרבה אהבה ☺

עיד ללא הפסקה

הרשות לאיכות סביבה וקיימות

בברכה,

שרון גרינבלט

רכזת גינות קהילתיות עירונית

הרשות לאיכות סביבה וקיימות

עיריית תל אביב-יפו

עיד ללא הפסקה